

Podkreślić należy, że dotyczy to tych szkód, za które odpowiedzialności nie da się przypisać poszczególnym podmiotom (np. szkoda rozproszona).

Konkludując należy podkreślić, że sąd krajowy, rozpatrując sprawę po 30 kwietnia 2007 r., powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy dyrektywa 2004/35 ma zastosowanie *ratione temporis* w rozpatrywanej przez niego sprawie, a w drugiej kolejności zbadać przesłanki zastosowania *ratione materiae* tej dyrektywy. Sam fakt, że do działań wyrządzających szkodę doszło przed tą datą nie wyłącza zastosowania *ratione temporis* dyrektywy 2004/35, która znajduje zastosowanie, jeśli działania były kontynuowane po tej dacie. Jedynie w przypadku, gdy sąd krajowy uzna, że działania te zakończyły się przed 30 kwietnia 2007 r., ale po 1 maja 2004 r., zastosuje pierwotne i wtórne prawo UE oraz prawo krajowe. W stosunku do działań zakończonych przed 1 maja 2004 r. sąd zastosuje wyłącznie prawo polskie, natomiast nie spowoduje to zwolnienia podmiotów korzystających ze środowiska z odpowiedzialności administracyjnej, cywilnej i karnej za szkodę wyrządzoną środowisku.

Sylwia Majkowska - Szulc

**ACCOUNTABILITY OF ECONOMIC ENTITIES FOR A DAMAGE
CAUSED TO THE NATURAL ENVIRONMENT
FROM THE PERSPECTIVE OF THE FIRST TEN YEARS
OF POLISH MEMBERSHIP IN THE EUROPEAN UNION**

It should be emphasized that a national court considering a case after 30 April 2007 should first determine whether the Directive 2004/35 is to be applied *ratione temporis* in the case pending before it. Secondly, it should examine the conditions for the application *ratione materiae* of the Directive. The very fact that the injurious action occurred before that date does not preclude the application *ratione temporis* of the Directive 2004/35. It would be still applicable if the action was continued after that date. Only in case when a court finds out that these actions had been completed before 30 April 2007 but after 1 May 2004 the primary and secondary European Union law and national law will be applied. In relation to activities completed prior to 1 May 2004 a court shall apply only Polish law, but this does not exempt entities using the administrative environment from civil and criminal liability for damage.